

VENSTRE

I

VIBORG KOMMUNE

PROGRAM

FOR

VALGPERIODEN 2022 - 25

”SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND”

Handlingsprogram KV 21

Forord

Venstre har i de sidste fire år haft Borgmesterposten i Viborg Kommune.

Vi har i denne periode stået i spidsen for et bredt politisk arbejde til fordel for borgerne i kommunen. En af de mest epokegørende ændringer, der er lavet i den forgangne valgperiode, har været, at vi sammen med de øvrige partier har gennemført en sammenhængsmodel, som skal sikre borgerne en nemmere vej gennem det kommunale system på tværs af de forskellige forvaltninger.

Venstre har også taget initiativ til at oprette et landdistriktsudvalg, som virkelig har sat gang i samarbejdet med borgerne i vores mange mindre byer. Næsten 50.000 af Viborg Kommunes indbyggere bor udenfor de to største byer, Viborg og Bjerringbro, og disse byer har virkelig nydt godt af Byrådets fokus på deres udvikling. Også i de to store byer har der været en fantastisk udvikling. Banebyen i Viborg og hele byplansudviklingen i Bjerringbro er i fuld gang, og vi har allerede set de første resultater, som f.eks. den smukke og funktionelle Niels Due Jensens Plads i hjertet af Bjerringbro.

Dette handlingsprogram er imidlertid lavet med henblik på, hvad Venstre mener, der skal ske i perioden 2022-2025 og endnu længere frem. Vi har valgt at dække så mange områder som muligt, da vi opfatter os selv som et ansvarligt og troværdigt parti. Venstre er også et liberalt parti. Vi definerer ordet liberal som retten til at tænke og handle selvstændigt, samt at tage ansvar og bidrage så godt man kan. Venstre er også et meget socialt parti, der ønsker de bedst mulige forhold for vores svageste og mest udsatte borgere. Mere om det finder du i afsnittet om socialpolitik. En af Venstres prioriteter efter Corona er, hvordan vi får vores kultur- og foreningsliv tilbage på sporet igen. Og her har det frivillige arbejde meget stor betydning, i særdeleshed i en så stor kommune som vores. Det kan du også læse meget mere om her i handlingsprogrammet.

Handlingsprogrammets overskrift er Sammenhæng og Samfundssind. Vi vil til stadighed signalere sammenhæng i alt, hvad der foregår, og alle de beslutninger der træffes i Viborg Kommune. Venstre ønsker fortsat at stå i spidsen for et bredt samarbejde med de øvrige partier i byrådet. Et samarbejde der kommer borgerne i Viborg Kommune til gavn, fordi det skaber holdbare løsninger og dermed større tilfredshed og trivsel for alle. Det er et samfundssind, som vi ønsker at stå på mål for.

Venstre i Viborg Kommune stiller til KV 21 med et meget stærkt kandidatfelt. I alt opstiller vi 21 meget kvalificerede kandidater, der dækker alle dele af kommunen. På den måde har vi sikret os, at alle borgere har mulighed for at stemme på en lokal kandidat, hvis det er det, de ønsker.

Jeg håber I vil medvirke til, at Venstre genvinder borgmesterposten.

Ulrik Wilbek

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

Vision

Viborg Kommune skal være en af landets bedste kommuner at leve og etablere sig i.

Hovedbudskaber

Venstre i Viborg Kommune vil prioritere:

Et samarbejdende byråd og en veldrevet kommune med balance i økonomien og en effektiv, men også medinddragende, forvaltning med gode ledere og engagerede medarbejdere

At børn og unge gives de bedst mulige vilkår for uddannelse og et godt liv i harmoni med deres familier og omgivelser

At socialt udsatte og belastede borgere hjælpes bedst muligt til et godt og værdigt liv

At Viborg kommune og dets borgere forbedrer klima- og miljøaftrykket betragteligt over de kommende 10 år og understøtter folketingets ambition om 70% reduktion af CO2 udslip.

At der udvikles og etableres oplevelses- og naturfaciliteter til fremme af erhvervs- og kulturlivet i hele kommunen

Temaer

Samfundssind

Samfundssind er en indstilling, der vidner om, at man sætter hensynet til samfundet højere end snævre egeninteresser.

For Venstre betyder det, at man bidrager til, at så mange som muligt, uanset om de er stærke eller svage, får en chance for at nyde godt af livets goder og de muligheder som tilbydes, uden at det sker på bekostning af andre.

Denne holdning er den gennemgående faktor i Venstres handlingsprogram for KV 2021.

Frivillighed

I Danmark har vi et helt særligt forhold til frivillighed og foreninger. Og de mennesker, der laver frivilligt arbejde, skal naturligvis opmuntres og støttes. En lang række frivillige tiltag støttes af kommunen, men det er vigtigt, at vi også kan arbejde med frivillighed, uden at kommunen behøver at blive indblandet økonomisk.

Venstre ønsker at frivilligt arbejde anerkendes og udbredes endnu mere, samt at samarbejdet mellem de kommunalt ansatte og de frivillige kan gå op i en højere enhed til gavn for kommunens borgere.

Vi ønsker, at frivilligt arbejde introduceres til børn og unge, så de er bekendt med begrebet og ikke mindst værdien af frivillighed, i praksis. De unge skal med fordel kunne skrive på deres CV, at de har bidraget med og udført frivilligt arbejde til gavn for samfundet.

Venstre vil bl.a. arbejde for, at der oprettes mentorkorps af frivillige, som bl.a. støtter de unge mennesker, der har det svært socialt og psykisk. Mange mennesker har store

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

problemer med at få deres hverdag til at hænge sammen. De har også svært ved at fortælle om det. Når utilstrækkeligheden og ensomheden sniger sig ind, skal de berørte have et sted at henvende sig. Et sted hvor de helt uforpligtende møder voksne mennesker, der vil lytte til deres problemer. Menneskers problemer – unge eller gamle – løses ikke nødvendigvis ved at tilføre flere penge. Det kan løses gennem livskvalitet, nærvær og erfaring. Det er her frivillige mentorer kommer ind i billedet og kan bidrage meget konstruktivt.

Venstre vil arbejde for at frivillige involveres i alle kommunale institutioner, og at de positive takter samarbejdet med frivillige på de private og selvejende institutioner bringes ind på det kommunale område.

Venstre mener, at forældre bør være indstillet på, at deres børn ikke bare kan "parkeres" i en sportsaktivitet eller lignende. Man bliver nødt til at bidrage til, at aktiviteten eller klubben m.v. kan fortsætte med at eksistere og gøre det godt for de interesserede. "Spørg ikke hvad samfundet kan gøre for dig – spørg hellere hvad du kan gøre for det nære samfund".

Bæredygtighed

Venstre i Viborg Kommune vil arbejde for, at alle områder af den kommunale indsats skal udvikles under hensyn til bæredygtigheden af de forskellige tiltag. Det vil sige, at vi skal opnå det optimale for denne generations behov uden at skade fremtidige generationers mulighed for at få dækket deres behov. Hele ideen om bæredygtighed er baseret på at reducere menneskeskabte klimapåvirkninger og sikre en mere effektiv ressourceudnyttelse. Bæredygtigheden skal derfor ses i den bredeste forstand, som dermed omfatter alle områder som f.eks. både det økonomiske, menneskelige og miljømæssige område.

På klima- og miljøområdet vil Venstre arbejde for bæredygtigheden ved, at CO₂ påvirkningen reduceres bl. a. med vedvarende energianlæg som solceller, vindmøller og biogas, at indførelse af nye fremdriftsmidler til biler og tunge køretøjer fremmes, også i den kommunale bilpark. Venstre vil tage initiativ til, at der udvikles en velfunderet, ambitiøs men også realistisk udviklingsplan med klare mål for den grønne omstilling i Viborg Kommune, ligesom vi vil støtte, at der kan etableres en naturnationalpark, så biodiversiteten her øges, samtidigt med at befolkningen bliver medinddraget i processen og får mulighed for forbedrede naturoplevelser. Se tillige under "Klima- og Miljøområdet".

Sidst, men ikke mindst, er det væsentligt, at der er en bæredygtig økonomi i kommunen. Her bliver det i afsnittene om uddannelse, erhverv og økonomi beskrevet, hvordan Venstre vil arbejde for, at der er en bæredygtig fødekæde med uddannelser, der sikrer arbejdskraft til erhvervslivet, som medvirker til øgede skatteindtægter og dermed en forhåbentlig bæredygtig økonomi uden at skade mulighederne for fremtidige generationer.

Ledelse

Det er Venstres opfattelse, at udfordringerne i de kommunale institutioner for så vidt angår pleje, omsorg og samvær m.v. ikke kun er et spørgsmål om penge. Et meget væsentligt element her er ledelse – synlig ledelse, men også inddragende ledelse.

Det væsentligste er dog, at kommunens borgere har krav på, at kommunens forvaltning og institutioner ledes på bedste vis, og hertil kræves gode ledere og chefer. Dette er et område, som vi ønsker at fokusere på og fremhæve. Kommunens ledere skal til gengæld turde at blive sat fri til at løse deres opgaver. De skal vises tillid fra politisk hold og mødes af forventninger og konstruktivt medspil fra borgerne, så ordentlig og effektiv borgerservice bliver resultatet.

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

Men derudover skal der tilbydes en mentorordning til kommunens ledere samt etableres erfaringsgrupper, således at ledergruppen fortsat udvikles og nyttig innovation kan fremmes. Herved kan forvaltningen udvikles og blive til endnu bedre gavn for borgerne.

Internationalt udsyn

Venstre foreslår, at der i Viborg kommune oprettes et stort og synligt internationalt center, som skal sætte fokus på vores fælles jordklode og de udfordringer og muligheder, som vi hver især og i fællesskab står overfor. Som arbejdstese kunne navnet på et sådan center være "Vores Verden".

"Vores Verden" skal belyse den aktuelle situation rundt om i verden med krige og konflikter, demokrati og/eller manglen på samme, klima og miljø, befolkningstilvækst, flygtninge, fattigdom, pandemier, sult og ulighed. Danmarks, EU og FN's indsatser med udviklingsbistand, humanitær hjælp og indsættelse af fredsbevarende styrker bør indgå i orienteringen, ligesom effekten af de internationale indsatser også bør også belyses. Det drejer sig bl.a. den øgede skolegang for alle børn i hele verden, højere levealder og mindre fattigdom. "Vores Verden" skal således sætte ord og oplevelser på de fælles udfordringer for menneskeheden og samtidig skabe en fælles tiltro til, at vi i fællesskab kan løse udfordringerne.

Vi forestiller os ikke et center med montrør og "rustne søm". Derimod en lokalitet, hvor anvendelsen af moderne teknik, animation og kreative løsninger giver de besøgende en nærhedsoplevelse i forhold til både områder og befolkninger fjernt fra Danmark og de skiftende temaer. En del af centerets opgaver kunne endvidere være forskning i internationale forhold, med henblik på, at centeret når et højt fagligt stade gennem dets medarbejdere.

Dette er et stort projekt, som på ingen måde kan eller skal løses af kommunen eller private firmaer og organisationer i kommunen. Venstre foreslår derfor, at der nedsættes en initiativgruppe, som får til opgave at føre forslaget videre fra forslag til handling over de næste år.

Borgerinddragelse

Venstre ønsker, at kommunen i højere grad bruger moderne kommunikation (FB, Instagram, LinkedIn) som supplement til de traditionelle avisnotitser og annoncer m.v.

De lokale råd/borgerforeninger er oprettet på frivillig basis af lokale borgere, og de udfører et stort stykke arbejde til gavn for nærområdet og kommunen som helhed. Kommunen bør derfor samarbejde med lokalråd og borgerforeninger, så der er sammenhæng hvor det er nødvendigt eller gode ideer kan udnyttes til fælles bedste.

Tidlig inddragelse bør også finde sted inden der er tale om egentlig projekter/lokalplaner.

Formålet med øget borgerinddragelse er:

- At der etableres større ejerskab til projekterne i borgernes servicetilbud og lokalområder.
- At kvaliteten af de forskellige udviklingsprojekter i kommunen øges via borgernes viden og engagement.

Det er dog en forudsætning, at kommunikationen foregår klart og let forståeligt.

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

Børn og unge

Familieområdet

Det er alles ønske, at børn med særlige behov for støtte får nødvendig hjælp, så tidligt som muligt, uanset udfordringer. Det forbedrer mulighederne for et godt liv fremadrettet.

Derfor vil Venstre at:

Intensiv hjælp giver bedst effekt. Tidlig indsats øger chancen for at løfte mest med de færreste midler. Man skal se på individet og skabe sammenhæng i indsatser i tid og rum. Det er værd at søge forbedringer for berørte familier bl.a. med mentorordninger.

Frivillige hjælpeordninger kan også bruges som støtte til børn på institutioner og plejefamilier.

Dagtilbud

Viborg kommune er blevet en af de kommuner i Danmark som bruger flest penge på dagtilbud. Men det er stadig vigtigt at kommunikere til forældre at forandringer ikke er forbundet med besparelser, men derimod forbedringer eller udvidelse.

Derfor ønsker Venstre:

At give ledelse og personale mere frihed til at klare deres opgave med børnenes trivsel og udvikling. Hvis der er lovgivning der står i vejen, skal der arbejdes for at det ændres.

At forældre, når det er muligt, har valget imellem forskellige dagtilbud, men vi vil hellere sikre kvalitative tilbud fremfor at holde gang i både vuggestuer og kommunale dagpleje tilbud. Ved at bevare/oprette vuggestuen kan man sikre, at området stadig kan beholde deres børnehaver. Kommunikation er afgørende for en positiv tilgang fra forældre.

Skoleområdet

Alle ønsker, at Viborg kommune kan tilbyde gode og sunde skoler med dygtige medarbejdere og glade børn med en høj undervisningskvalitet på alle skoler og at kvalitet prioriteres over kvantitet.

Derfor er det Venstres håb, at vi fortsat er åbne for dialog og muligheder for at ændre på skoledistrikter og justering af skolestruktur for at fastholde/forbedre undervisningens kvalitet. Det er også Venstres ønske, at skolerne skal være bedre til at tilpasse deres tilbud til mangfoldighed. Dvs. differencering i undervisning, så alle får mulighed for at udvikle deres kompetencer.

Derfor ønsker Venstre at:

De unge gives bedre vejledning inden vi slipper dem fra folkeskolen, så der skabes bedre balance mellem valg af uddannelse og de job der står til rådighed. Vi skal turde sætte krav og anviser rammer til vores unge mennesker og fortsætte kommunens tiltag på området fra sidste periode. Vi vil understøtte at der skabes mentorordninger i samarbejde med frivillige ressourcer.

Fra børnene starter i overbygningen i folkeskolen skal der fokus på ALLE de ting, man kan uddanne sig til. Det kan gøres ved at åbne mere op for, at skoledagen kan være af mere praktisk karakter for dem, der vil få udbytte af det.

Venstre ønsker derfor at folkeskolerne desuden skal gives mulighed for at udvikle egne profillinjer med fokus på udvalgte områder, som musik, tegning, kunst, sløjd, IT, naturvidenskab mv. Venstre ønsker at forudsætningerne for folkeskolerne bliver de samme som for fri- og privatskolerne, så det frie valg kan tages på ensartede præmisser.

Derfor foreslår vi også, at der bliver mulighed for at bryde skemaerne om i mindre omfang.

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

Der skal også laves alternative tilbud til de elever, der har mere gavn af at komme delvis ud i erhvervslivet tidligt.

Venstre ønsker fortsat at give plads til både fri- og privatskoler, så alle børn og forældre tilbydes frit valg.

Der skabes større samarbejde med virksomheder. Unge ud til virksomhederne, virksomhederne ind på skolen. Derfor skal det tilsikres, at flere unge får tilbudt uddannelsesvejledning.

Vi vil sikre, at kommunen kan tilbyde en international skole på højeste faglige niveau – uanset klassetrin – for at muliggøre skolegang for børn af udefrakommende tilflyttere, samt give mulighed for at børn i kommunen kan opleve en international tilgang til uddannelse.

Det bør være en målsætning, at alle unge kommer i uddannelse eller job og bliver der. Men virkeligheden er desværre, at ikke alle unge oplever dette.

Venstre ønsker, at unge med psykiske lidelser og diagnoser får den hjælp de har behov for i overgangen til at blive voksne. Venstre ønsker at rykke ved 18-årsgrænsen, så det bliver muligt at yde efterværn op til det 25-ende år.

Social- og sundhedsområdet

Det er ikke tilfældigt, at Venstre har bestridt formandsposten i Socialudvalget i Viborg Kommune i denne valgperiode. Det er heller ikke tilfældigt, at borgmesteren er formand for KL's socialudvalg og er kommunernes repræsentant i Det Centrale Handicapråd i Danmark. I Venstre i Viborg Kommune prioriterer vi Social- og Handicapområdet højt og har i den forgangne valgperiode tilført mange ekstra midler til området. Denne prioritering vil vi fortsat have.

Flere i uddannelse og arbejde

At flere udsatte og udfordrede børn/unge får tilbudt rettidig, forebyggende og korrekt hjælp, så de på sigt kan tage en uddannelse/få arbejde, burde være indlysende for de fleste.

Venstre ønsker, at kommunen tænker forebyggende og langsigtet ved at udbrede arbejdet med TOPI (tidlig opsporing og indsats) i alle relevante områder af den kommunale forvaltning. Indsatsen skal fastholdes under hele opvæksten og observationer skal følges op med handling.

Venstre ønsker tillige en hurtigere og mærkbar konsekvens over for dem, som ikke tager imod tilbuddene.

Rekruttering og fastholdelse indenfor sundhedsområdet.

Borgere med behov for støtte skal have en rettidig, kompetent pleje og behandling i kommunen med størst mulig kontinuitet af personalet.

Venstre lægger allerede pres opadtil i det politiske system, så der oprettes flere uddannelsespladser på social- og sundhedsskolerne og sygeplejeskolerne. Men der skal gøres mere for at få de rigtige til at tage uddannelserne og for at undgå de store frafald fra disse – også selvom der sættes krav til de studerende.

Men dette kan ikke stå alene – god og synlig ledelse er stadig en af Venstres mærkesager indenfor dette område.

Venstre ønsker mindre bureaukrati/dokumentation, så der frigives flere varme hænder, der har de kompetencer, som kræves.

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

Handicapområdet

Kommunens borgere med et handicap skal have den nødvendige støtte til at opnå en meningsfuld tilværelse, hvor de bliver en del af samfundet med de funktionsevner de har.

Venstre ønsker at sikre smidige overgange for vores udsatte borgere, når de skifter forvaltning, så de oplever sammenhæng i hverdagen og livet.

Handicapområdet vil til alle tider være et af de vanskeligste områder at lave politik på, da det favner så utrolig bredt. Der er stor forskel på at være benamputeret, udviklingshæmmet eller blind, for slet ikke at tale om alle de forskellige psykiske sygdomme. Derfor mener Venstre, at det gælder om at identificere hver enkelt persons funktionsevne, så systemet ikke sætter mennesker med handicap til at udføre opgaver, de ingen chance har for at klare. Venstre ønsker at personer med handicaps får mulighed for at tage del i oplevelser og fællesskaber i så høj grad som overhovedet muligt. Derfor vil vi i Venstre også prioritere ledsagerordninger højt. I det hele taget ønsker vi, at personer med handicap oplever et ligeværd ikke mindst i forhold til forståelsen af den enkelte persons handicap. Her er der også plads til frivillige indsatser.

På autismeområdet, som antalsmæssigt er stærkt voksende, er der meget forskellige udfordringer. Nogle børn og unge har med succes været en del af "mindre" normalklasser, mens andre placeres i de såkaldte "A klasser". Venstre ønsker at arbejde for, at Viborg Kommunes stærke afsæt i A-klasser i folkeskolen følges op af en gymnasielinje for autisme elever.

Psykiatri området inkl. demens

Kommunens borgere med en psykiatrisk diagnose skal have den nødvendige støtte til at opnå en meningsfuld tilværelse, hvor de bliver en del af og bidrager til samfundet med de forudsætninger, som de har.

Venstre ønsker en øget indsats på dette område m.h.p. at undgå at disse borgere "falder mellem to stole" i deres tilværelse.

Det nære sundhedsvæsen

Venstre ønsker et stærkt sundhedsfællesskab mellem region, kommune og almen praksis. Derfor vil vi fortsætte med at forbedre rammer og kapaciteter til skabe en god og omsorgsfuld overgang fra hospitalsophold til ophold i eget hjem eller på plejehjem m.v., hvis det er hvad borgerne ønsker. Derfor ønsker Venstre, at der oprettes et "Psykiatriens hus" i Viborg kommune for at forbedre samarbejdet med regionen på dette område.

Vi ønsker også en målsætning om, at plejkrævende borgere tilses af færrest mulige pleje- og omsorgspersonale, hvilket medfører at personalet skal være i stand til at løse flere typer af opgaver. Det skal understreges, hvor vigtigt det er for Venstre med samarbejde på tværs og smidige overgange imellem forvaltningerne (jf. sammenhængsmodellen), når man går fra at være barn/ung til voksen og til ældre - uanset om man er handicappet, psykisk syg eller på anden måde udsat/udfordret og afhængig af det kommunale system.

Forebyggelse

Venstre ønsker, at kommunen investerer i forebyggelse som et langsigtet perspektiv, selvom det måske er dyrere her og nu. Forebyggelse skal indgå på lige fod med rehabilitering og ønsket om sammenhæng og samarbejde på tværs.

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

Ældreområdet

De kommende år vil antallet af ældre borgere stige markant i Viborg Kommune. Det er på alle måder positivt, at vi lever længere, men det stiller samtidig store krav til ældreplejen i kommunen, fordi de mange ældre kalder på forskellige indsatser. Nogle vil være meget plejkrævende, mens andre vil efterspørge aktivitetsmuligheder selv op i en høj alder.

Vi har i Viborg Kommune fået muligheden for at sætte hele ældreområdet "frit" i en 3-årig periode. For Venstre betyder denne frihed først og fremmest mere tid til nærvær for den enkelte ældre. Dokumentationskrav og proceskrav skal minimeres, og medarbejderne skal sammen med borgeren selv vurdere, hvad der skal prioriteres for den enkelte. Vi tror samtidig på, at Viborg Kommunes deltagelse i velfærdsforsøget på ældreområdet vil skabe mulighed for bedre rekruttering af arbejdskraft, bedre mulighed for fastholdelse af medarbejderne, fordi vi får endnu mere motiverede medarbejdere, og som følge af dette også lavere sygefravær.

Det er Venstres intention, at der også på aktivitetsområdet skal ske et løft, så der bliver flere tilbud til de mange ældre. Det vil kræve, at endnu flere frivillige kan indgå i arbejdet. Det kunne blandt andet foregå gennem et samarbejde med Røde Kors og Ældresagen.

Et værdigt liv – en værdig død

Venstre ønsker, at lige så vel som borgerne i Viborg Kommune skal have et værdigt liv, skal de også have muligheden for en værdig død.

Venstre finder, at der er mangel på palliative eller hospice pladser i kommunens område, hvor patienter i terminalstadiet kan få et længere ophold på et hospice til lindring af sjæl og legeme, og hvor familien kan finde bedre støtte til en snarlig afsked med deres kære. Men det er de færreste, der får mulighed for at dø på hospice. Så det andet og lige så vigtige ben på kort sigt er, at kommunens sundhedspersonale i hjemmeplejen, på plejehjem og på rehabiliteringscentre klædes ordentligt på til at kunne informere om og give borgerne en værdig død. Det kunne være via et tættere samarbejde med regionens palliative team, kompetenceudvikling og/eller et decideret palliativt team i kommunalt regi. Dette vil Venstre arbejde på med Region Midt- og Vestjylland og staten.

Og vi ser gerne, at der gives mulighed for etablering af "fripnejehospice" på lige vilkår med friplejehjem. De to typer etableringer kan måske endda med fordel kombineres, men det er ingen forudsætning eller betingelse. Dette er imidlertid et område som Venstre tillægger stor betydning og vil forfølge/udvikle mest muligt de kommende år.

Kultur og fritid

Vi ønsker at understrege kultur- og fritidslivets betydning med flere midler og muligheder. Det er kulturområdet i bredeste forstand, der karakteriserer vores samfund og skaber sammenhængskraft såvel i by som på land samt i hele kommunen.

Der findes rigtig mange kulturelle aktiviteter i Viborg Kommune. Alligevel er det Venstres holdning, at vi har behov for en holdningsbearbejdning på det kulturelle område. Kultur er oplevelser og fællesskaber. Kultur kan være med til at bekæmpe ensomhed. Kultur er musik, dramatik, bøger, kunst, historiefortælling, festivaler og meget mere. Derfor mener Venstre, at vores indsats på kulturområdet i Viborg Kommune bør være endnu mere

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

ambitiøs. Det vil vi gerne stå i spidsen for at eksekvere.

Naturpark og Istidscenter Hald Sø og Dollerup Bakker

Hald Sø og Dollerup Bakker er et fantastisk område, som både geologisk og naturmæssigt er yderst interessant.

Det stærkt kuperede område ved Hald Sø og Dollerup Bakker kaldes for smørklatten i Danmarks istidsgeologi, hvor gletsjerstrømme mødtes under den seneste istid for ca. 18.000 år siden og hvor dødis har skabt landets tredjedybeste sø. Med den spændende istidsgeologi i området, vil det være oplagt at udvikle et istidscenter, som vil skabe både national og international geologisk interesse. Centeret skal medvirke til, at give indsigt i, hvordan Danmarks geologi er opstået og har udviklet sig til i dag og det kan bedst studeres i Dollerup Bakker.

Med etablering af istidscenter og naturpark (se under Klima og Miljø) ved/om Hald Sø og Dollerup Bakker vil området sammen med de 5 Halder blive et historisk mekka. Istidscenteret beskriver landskabets tilblivelse for ca. år 18.000 siden, De 5 Halder tiden fra år 1250 til i dag og naturnationalparken med en natur og dyrebestand som i Danmark for 10.000 år siden frem til i dag.

Mental og fysisk sundhed

Der er fortsat behov for en stærk indsats vedrørende bevægelses- og idrætsaktiviteter som led i bestræbelserne på at forbedre folkesundheden. Det er glædeligt at byrådet har bevilget penge over de næste fire år til yderligere tre sportshaller, hvoraf to formentlig er fastlagt, men hvor skal den tredje placeres? Her kan Venstres kandidater bidrage med gode argumenter for deres respektive lokalområde.

Venstre mener, at foreninger eller organisationer, der vil arrangere fornyende aktiviteter til fremme af motion og folkesundhed – fysisk såvel som mentalt - skal som noget nyt kunne søge midler hertil fra en særlig pulje under Kultur- og fritidsudvalget.

Desuden vil en udbygning af cykel- og vandrestier til brug for bevægelsesaktiviteter og transport mellem lokalsamfund og skoler være en nødvendighed. Herunder skal cykel- og vandrestier gives prioritet ved etablering af en naturnationalpark.

Set i lyset af behovet for at forbedre folkesundheden, ikke mindst i forlængelse af Corona-pandemien, finder Venstre, at det er nødvendigt at fremme idrætslivet i kommunen yderligere for at imødegå frafaldet af udøvere og frivillige. Vi ønsker at kvaliteten i aktiviteter fastholdes og udvikles, samt at nødvendige energiforbedringer kan gennemføres i de bestående anlæg.

Integration via foreningslivet

Når man kommer til Danmark, skal man forsørge sig selv og bidrage til det danske fællesskab. Enten ved at arbejde eller ved at uddanne sig, så man kan deltage på arbejdsmarkedet. Sådan må samfundskontrakten være mellem dem, der kommer hertil, og det land, som har taget imod. Det er kun rimeligt. Vi vil også have integrationen til at lykkes. Det starter med, at langt flere flygtninge og indvandrere bliver en del af det arbejdende fællesskab. Venstre ønsker, at denne indsats styrkes, så flygtninge/indvandrere integreres hurtigere og bedre over hele kommunen, også ved hjælp af frivillighed og foreningslivet, som kommunen kan understøtte.

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

Venstre ønsker desuden, at allerede integrerede flygtninge eller indvandrere indgår i integrationsindsatsen.

Teknisk udvalgs område

Byplanlægning og byudvikling

Venstre ønsker at inddrage borgere og andre interessenter så tidligt som muligt i bygge- og udviklingsprojekter – evt. også inden der skal laves lokalplansændringer.

Vi ønsker at understrege, at arkitektur ved nye bygninger mv. skal ses i nøje sammenhæng med den lokale eksisterende arkitektur og historie. Dette skal stå helt klart for bygherrer og investorer i samarbejde med den kommunale forvaltning.

Vi vil arbejde for fortsat gratis parkering i byerne i Viborg kommune, også selv om det betyder en belastning på kommunens anlægsomkostninger. Skal der bygges parkeringshuse skal disse være indpasset arkitektonisk og miljømæssigt.

Infrastruktur

Venstre ønsker en overordnet infrastrukturpolitik, som tilgodeser erhvervslivets ønsker og behov for at have adgang til effektiv landevejstransport til og fra vores del af Jylland. Det indebærer en snarlig opgradering af A 26 til/fra Aarhus samt at Hærvejsmotorvejen, som er et meget lønsomt projekt, prioriteres højt. Derudover må en østlig omfartsvej prioriteres, når planerne for A 26 og Hærvejsmotorvej er afklaret.

Men Venstre ønsker også, at den regionale trafik forbedres af hensyn til vore unge og ældre i landområderne uden egen bil, til de uddannelsessøgende og de som hellere vil tog eller fly end køre på motorvej. Det indebærer, at vi ønsker i muligt omfang at få forbedret trafikken på togstrækningen mellem Århus og Struer, og at lufthavnen i Karup bevares bedst muligt. Endelig ønsker Venstre i Viborg kommune, at cykelstier indtænkes i alle trafikale beslutninger – uanset om de er kommunale eller statslige. Antallet af kilometer cykelsti skal meget gerne forøges væsentligt.

Klima- og miljøområdet

Venstre i Viborg kommune går helhjertet ind i arbejdet for at forbedre klima og miljø i Danmark. Vi går derimod ikke ind for følelsesstyrede ideologiske løsninger eller tiltag som ikke har en egentlig effekt på klimaet eller miljøet, men ser meget hellere at vi fortsætter med at udvikle den danske teknologiske fortrinsstilling på området til gavn for såvel miljø og klima som for arbejdspladser og udvikling i kommunen eller i Danmark.

Det er Venstres ønske at:

- Udledning af urensset spildevand fra kommunens og private rensningsanlæg skal standses
- Kommunen løbende får udskiftet egne biler til mere miljøvenlige alternativer (f.eks. el-, hybrid, brint- og gasbiler) med tilhørende optankningsanlæg
- Bybusser og regionale busser fra 2024 fremdrives af CO2-neutralt brint
- Kommunen medvirker positivt til at udbygge en privat infrastruktur til el- og gasdrevne biler.
- Derudover ønsker vi også at fremme nye grønne teknologier som f.eks. Power-to-X teknologien (moderne metode til udnyttelse af CO2 til fremdriftsmiddel).
- Der i kommunen arbejdes proaktivt for moderne klimaanlæg (solceller, vindmøller, biogasanlæg, varmepumper mv.) med mindst mulige gener for omgivelserne og gerne som erstatning for udtjente anlæg.

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

- Understøtte vores lokale erhvervsliv mest muligt, da lokal produktion/aktivitet alt andet lige er forbundet med mindre klimabelastninger end produkter langvejs fra.
- Understøtte Erhvervsrådets agenda om at udnytte de gode grønne hensigter til at skabe arbejdspladser lokalt, bl.a. ved at lave et FN17 akademi.

Naturpark

Venstre vil arbejde for at der kan etableres en naturpark et sted i Viborg kommune med udgangspunkt i et offentligt ejet areal, som f.eks. omkring Hald Sø og Dollerup Bakker.

Målet er at udvikle et område, som giver naturen og biodiversiteten bedre vilkår og samtidig giver lokale og andre brugere, inkl. turister, adgang til motion, naturoplevelser og socialt samvær.

En naturpark adskiller sig i vores forståelse fra de danske nationalparker og naturnationalparker både i forhold til processen og indretningen af området. Der skal således i udpegningen og udformningen af naturparken lægges vægt på en tidlig og reel inddragelse af lokalsamfund, foreninger og organisationer. Grundlaget for øget biodiversitet må ikke være den eneste prioritet. Dette skal derimod afbalanceres i forhold til lokalsamfundets og øvrige brugeres interesser, dyrevelfærd, naturoplevelser samt den frie bevægelighed for dyr og mennesker.

Affald og genbrug

Venstre ønsker at vi betragter affald som en ressource, der enten genanvendes eller bruges som energiressource. Herunder skal affald fra erhvervsproduktion også sorteres.

Vi ønsker mere information om hvordan affaldet anvendes efter indsamling, så borgere kan føle sig sikre på en effektiv, hensigtsmæssig og miljørigtig håndtering.

Skove og det åbne land

Venstre vil iværksætte, at der skabes klare definitioner af vore stilleområder i by og på land, og hvad vi vil med dem. Uklarhed kan skabe falske forhåbninger og uberettigede forventninger.

Vand

Venstre skal foreslå, at den nuværende plan for udbygningen af et to-strengs system for Viborg Kommune fremskyndes. Blandt andet er store dele af Viborg by først planlagt til at blive separatkloakeret i 2050 eller senere. Det er ikke ambitiøst nok.

Venstre ønsker ligeledes, at husejere og lejere gøres opmærksom på og tilskyndes at bruge mulighederne for at udnytte overfladevand i husholdningen i stedet for blot at lede det bort.

Landdistrikter

Venstre har ført an i etableringen af et landdistriktsudvalg, og dette har siden etableringen gjort en markant forskel og medvirket til at få igangsat udvikling i kommunens landdistrikter. Denne udvikling ønsker vi fortsætte og dermed medvirke til at øge bosætningen i landdistrikterne. Det skal sikres, at borgerne medinddrages aktivt i forberedelse og udvikling af udviklingsplaner og andre tiltag til forbedring af rammer og vilkår i oplandsbyerne.

Venstre ønsker, at den gode jord bliver brugt til landbrug, og at den ringe jord kan medgå til jordfordeling m.h.p. etablering af solcelleanlæg, vådområder og skovrejsning mv.

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

Vi vil arbejde for og støtte, at landbrugsproduktionen kan fortsætte og udvikles; men også at tilflyttere til det åbne land skal acceptere, at landbruget er der. Tilsvarende kan åbne områder, der ikke er udlagt til landbrugsområder, i muligt omfang gøres tilgængelige for aktiviteter.

Det er vigtigt for udviklingen i landområderne, at der investeres i fornyelse, og at lokale entreprenører og investorer medinddrages. Herunder at der arbejdes aktivt for at få nedrevet faldefærdige bygninger. Venstre i Viborg kommune vil arbejde for at finansieringsmulighederne for køb af bolig i landdistrikterne forbedres.

Økonomi og Erhverv

Beskæftigelsesområdet

Det er Venstres hensigt, at medvirke til at tilvejebringe kvalificeret arbejdskraft til erhvervslivet og det offentlige.

En høj beskæftigelse af de unge forudsætter en god start på livet. Udover at skabe de bedst mulige uddannelsesmuligheder er det Venstres ønske, at der lyttes mere til fagpersonale allerede inden 0.-klasse, hvor før-indskoling vurderes på det enkelte barn. Desuden ønsker vi at få unge ledige hurtigt i beskæftigelse bl.a. via individuel guidning og mentorstøtte.

Venstre ønsker også, at højt uddannet og vel kvalificeret arbejdskraft skal finde det attraktivt at bo i Viborg Kommune. Dette gælder også for udenlandsk arbejdskraft, som skal tilbydes kulturel efteruddannelse og samfundsorientering – også med mulighed for dansk-undervisning. Kommunen har allerede internationale skoler og daginstitutioner, som kan understøtte denne indsats.

Udvikling af erhvervsklimaet i Viborg Kommune

Venstre ønsker at få skærpet forståelsen af Viborg Kommune, som en erhvervskommune. Der skal skabes gode fortællinger om nuværende virksomheder, store som små. Ved at bringe de gode historier om det nuværende erhvervsliv kan vi få etableret interesse for næste generation af erhvervslivet og øget bosætningen i Viborg Kommune.

Vi skal italesætte åbent, hvor vigtigt det er med et sundt erhvervsklima, så vi kan skabe baggrunden for yderligere velfærd.

Der laves let tilgængelige og opdaterede faktabokse om erhvervslivet i Viborg Kommune på kommunens hjemmeside.

Viborg som uddannelsesby

Mange uddannelsespladser er en afgørende forudsætning for opfyldelse af ønsket om øget bosætning. Venstre vil skabe og tiltrække flere studiepladser og flere studieretninger til Viborg Kommune og gerne på kandidatniveau. Venstre vil arbejde for at der også i fremtiden er boliggaranti for studerende.

Uddannelserne skal understøtte de erhvervsklynger vi allerede har, f.eks. indenfor medie- og animationsverdenen og de juridiske og fødevare relaterede klynger.

Styrkelse af handelslivet i bycentrene

Venstre ønsker at rammerne for de fysiske butikkers fortsatte tilstedeværelse i bycentrene i Viborg kommune forbedres. Vi ønsker at se og opleve, at der er liv i bycentrene med et godt forretningsliv og rekreative oaser. Og vi vil samarbejde med handelslivet men også have fokus på kundernes behov/ønsker. I disse tider med voksende nethandel er der brug for

VENSTRE – SAMMENHÆNG OG SAMFUNDSSIND

anderledes tænkning og innovativ tankegang, og her vil Venstre gerne medvirke konstruktivt. Men udviklingen skal præges af private initiativer – ikke af kommunal styring.